

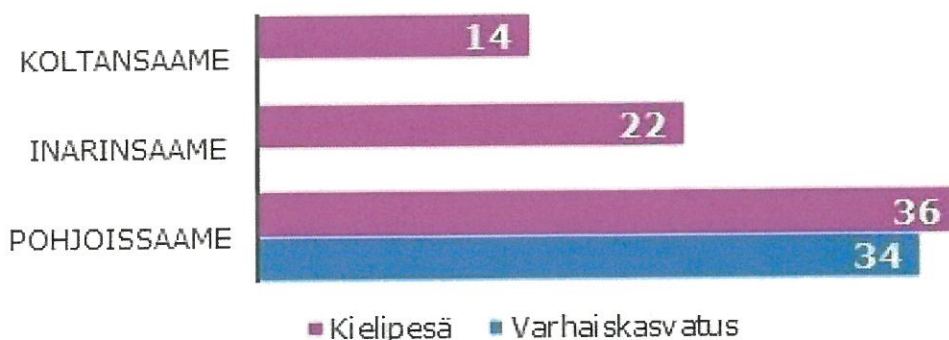

Saamenkielisen varhaiskasvatuksen tila

Lapin aluehallintovirasto selvitti syksyllä Lapin kuntien saamenkielisen varhaiskasvatuksen ja kielipesätoiminnan tilannetta. Kaikki kunnat vastasivat kyselyyn. Kyselyllä kartoitettiin saamenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja kielipesätoiminnassa olevien lasten ja henkilöstön määrää sekä henkilöstön kelpoisuuksia ja rekrytointia. Lisäksi kyselyssä selvitettiin, miten kunnat tiedottavat lasten oikeudesta äidinkieliseen varhaiskasvatukseen.

Lapissa pohjoissaamenkielistä varhaiskasvatusta järjestetään Inarissa ja Utsjoella. Inarin- ja koltansaamenkielistä varhaiskasvatusta ei järjestetä lainkaan. Pohjoissaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään Sodankylässä, Rovaniemellä ja Utsjoella. Inarin- ja koltansaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään Inarissa.

Lapissa pohjoissaamenkielisessä varhaiskasvatuksessa lapsia on yhteensä 34. Kielipesätoiminnassa lapsia on yhteensä 72, joista pohjoissaamenkielisessä 36, inarinsaamenkielisessä 22 ja koltansaamenkielisessä 14.

Saamenkielisen varhaiskasvatuksen vähäinen määrä selittyy suurimmaksi osin sillä, että kunnissa ei ole tiedossa saamenkielisiä lapsia. Lisäksi muutamat kunnat toivat esille, että saamenkielinen perhe on valinnut saamenkielisen

kielipesätoiminnan tai suomenkielisen varhaiskasvatuksen. Vastauksista myös ilmeni, että Lapin kunnat tiedottavat vaihtelevasti lapsen oikeudesta äidinkieliseen varhaiskasvatukseen.

Lapin kunnissa saamenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja kielipesätoiminnassa työskentelee yhteensä 35 työntekijää, joista pohjoissaamenkielisiä on 22, inarinsaamenkielisiä yhdeksän ja koltansaamenkielisiä neljä. Varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus on 27 työntekijällä. Useat kunnat toivat esille saamenkielisen henkilöstön rekrytoinnin haastavuuden.

Lapin aluehallintavirasto muistuttaa, että varhaiskasvatuslain mukaan äidinkieleltään saamenkielisillä lapsilla on asuinkunnastaan riippumatta oikeus saamenkieliseen varhaiskasvatukseen. Oikeus koskee kaikkia kolmea Suomessa puhuttavaa saamen kieltä. Kuntien varhaiskasvatuksen järjestäjinä on siis huolehdittava siitä, että lapsen oikeus äidinkieliseen varhaiskasvatukseen toteutuu. Kunnilla on myös lakiin perustuva velvollisuus tiedottaa toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden oikeuksista.

Kunnat voivat myös järjestää saamenkielistä kielipesätoimintaa, jonka tavoitteena on siirtää lapsille saamen kieli, joka ei siirry heille kotona lainkaan tai riittävässä määrin. Kielipesätoiminnassa lapsille puhutaan alusta saakka tiettyä saamen kieltä ja toiminta pohjautuu saamelaiskulttuuriin.

Lisätietoja:

- Opetustoimen ylitarkastaja Satu Pieski, p. 0295 017 366, satu.pieski@avi.fi
- Varhaiskasvatuksen ylitarkastaja Netta Halme, p. 0295 017 387, netta.halme@avi.fi